

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Stev. 37.

V Ptuj v nedeljo dne 13. septembra 1908.

IX. letnik.

Država in kmetijstvo.

(Napisal poslanec dr. O. Steinwender.)

Kaj stori avstrijska država za kmetijstvo? Ona nadzoruje in podpira deželno kulturo, ona daje doslej 4 in odslej 8 milijonov kron na leto za varstvo proti vodi in izboljšanje zemljišč iz melioracijskega sklada in poleg tega še izdatno svoto v isti namen; ona skrbi za konjerejo in veterinarstvo, 32·7 milijonov stane vse skupaj. Ta svota je prav lepa; veliko večja in bogatejša Francija ne daje v ta namen več in Italija daje veliko manj.

In vendar ni kmetijstvo v nobeni državi sveta od države tako omejeno kakor na Avstrijskem. Vzroki zato ležijo v razmerju z Ogrsko in v trgovinski pogodbi z Nemčijo.

Ogrska je leta 1906 žitja, ostočja in moke za 431 milijonov kron, živine in živinskih produktov pa za 235 milijonov k nam vpeljala. Sicer je resnično, da Avstrija ogrska življenska sredstva potrebuje. Ko bi pa posredne colnine (Zwischenzölle) obstojale, bi ne bila le cena naših kmetijskih pridelkov višja, temveč višja cena bi tudi množino produkcije povečala. Korist od obstoječih razmer ima seveda industrija. Le-ta je izpeljala leta 1906 le na tekstilnem blagu za 481 milijonov kron na Ogrsko. K temu pride še izdatni izvoz v železu, kovinskem blagu, kratkem blagu, steklu itd. Za te dobičke industrije mora pretrpeti avstrijsko kmetijstvo ogrsko konkurenco.

Industrija je tudi, kateri se je napravilo trgovinsko pogodbo z Nemčijo. Naša industrija je zavarovana z visokimi colninami proti Nemčiji, in to varstvo škoduje našemu kmetijstvu na dvojni način. Prvič mora potom colnine podražene industrijske pridelke,

kakor obleke, orodje, sladkor itd. višje plačavati.

Drugič pa odgovarja Nemčija na visoke industrijske colnine z visokimi colninami na živino in s tem, da napravi težje pogoje za uvoz živine. Naj govorijo številke oficijelne statistike!

Izvozili smo v Nemčijo: na kraljni živini:

leta 1905 za 88·3 milij. kron

„ 1906 „ 62·3 „ „

„ 1907 „ 44·5 „ „

na konjih:

leta 1905 za 59·6 milij. kron

„ 1906 „ 31·6 „ „

„ 1907 „ 23·6 „ „

skupno na živini vseh vrst:

leta 1905 za 148 milij. kron

„ 1906 „ 94 „ „

„ 1907 „ 67 „ „

Padli smo torej z našim izvozom na živini v Nemčijo tekom dveh let za več kot polovico in padli bodemo letos na eno tretino!

In potem govorijo judovski ter žalibog tudi krščanski listi o prevzetnosti in oderuštvi kmetov, katerim se godi itak dobro...

Pri srbski trgovinski pogodbi se poleg tega niti za izdatne svote za industrijo ni šlo. Za nekaj čez 8 milijonov kron je šel izvoz v Srbijo nazaj, ako odračunimo sladkor, ki bode odslej za Srbijo zaprt, samo za 5 milijonov. Kaj se da pri temu pridobiti? Morabiti en milijon. In zaradi tega malenkostnega milijona naj se uniči kmetijstvo?

Kajti o temu ni dvoma, da bode kmetijstvo težko oškodovano. Že danes si lahko predstavljamo, kakšne bodo cene v enem ali dveh mesecih.

In tako gre povsodi. Vedno več uradnikov, vedno več gimnazij, 30 milijonov za pospeševanje mornarstva, 80 milijonov primanjkljaja pri državnih železnica. Tako se pritisne denar in ljudi od dežele v mesto in nazaj ne pridejo več.

Potem pa še vpijejo o kmetijskem odiranju. To je za smejati, ali še boljše, za — udariti!

Politični pregled.

Eni in drugi. Ako se dvignejo živinske cene le za malenkost, že vpijejo gotovi hujskači: Kmet je oderuh. Ako pa zvišajo milijonarji cene petroleja, sladkorja itd., molči celi svet. Vsi stanovni si lahko zboljšajo svoj položaj, le kmet naj molči. Mi imamo na Avstrijskem čez 8 milijonov kmetov. Od teh 8 milijonov jih komaj 67.000 več kot 1.200 kron na leto zasluži. To se pravi z drugimi besedami: Skoraj vsi avstrijski kmeti ne zaslužijo niti toliko, kakor advokatski pisarji. Ali ni to sramota? Par akcijski družbe za železo pa zasluži toliko, da so si ti gospodi preteklo leto 42 1/2 procentov dividende izplačali. To se pravi: Za vsakih 100 kron so dobili ti možakarji 42 1/2 kron! To ne vidi nobeden. Pač res: eni smejo odirati, drugi, kmetje, pa smejo — umirati.

„Bratje“ Čehi. Pravijo, da se pes vsede, ako vidi Čeha. Zakaj? No, Čeh je bil že povsod, samo v pasji r. . . . ne. Ta malo groba šala hoče le vsiljivost češkega naroda označiti. Povsod si služijo Čehi kruh, največ seveda med Nemci. Ali doma skušajo vsakega tujca požreti. V Pragi so imeli zdaj oddati cevi za vodovod v okroglem znesku 3 milijonov kron. Oferirale so razne firme. Čehi pa so dobavo oddali tujim francoskim družbi. To vse iz sovraštva proti domači-

Šolski začetek.

Spisal učitelj E. Post.

Počitnice so minule. Kako hrepenijo družine z mnogimi otroci po temu trenutku! „Tu se ne da več pretrpeti s temi paglavci!“ čujemo dostikrat tožiti. — „Povsod se mora imeti oči, povsod učiti in pridigovati, da se omeji nagon k delovanju in umičenju.“

Mi učitelji se smejimo takim izbruhom očeta ali matere; kajti spominjamo se dejstva, da priletijo stariši opetovano pri najmanjši zadevici v šolo, da se pritožijo čez „preojstro“ ravnanje z otroci; na to pa vedno pozabijo, da imajo že s svojimi 2, 3 ali 4 malimi med počitnicami veliki križ, medtem ko se mora učitelj s 70, 80, ja do 100 takih tičkov vsako leto skozi 46 tednov mučiti. Ko bi gotovi stariši to premislili, sodili bi v gotovih slučajih o ostrih odredbah učiteljev drugače. To omenim le mimogrede.

Te vrstice ne veljajo onim, ki so že čez A-B-C, katerim je šola že drugo domovje, učitelj pa ljubi prijatelj, — temveč onim, ki ob roki skrbne matere stopljejo v šolsko sobo in vidijo prvič moža, kateremu se jih izroči vsak dan za par ur. Vsakdo misli na svojo mladost, na ta

dan nazaj in kmalu bode našel kjuč za to uganko. Ako so ti stariši učitelja popisali kot dobrega, ljubelega moža, od katerega si bodeš veliko dobrega in lepega naučil, potem so male oči pač vprašujoče moža pogledale; ali hitro zaupajoče otroško srce čuti pri prvih ljubih besedah učitelja takoj ono otroško ljubezen, ki dene odrašenim tako dobro in jih vleče k mladini. Ako si pa imel nesrečo, da si slišal od kakšne služkinje ali celo od tvojih starišev pri vsaki stvari, ki si jo napravil kot 5 ali 6-letni otrok, besede: „No le počakaj, kadar prideš v šolo, ti bode učitelj že pokazal“, — potem je čutilo tvoje srce pač več kot vznemirjenje. Boječe si vstopil, jecljaje tvojemu učitelju in prihodnjemu odgovornemu učitelju odgovarjal in ako je bilo zunanje učitelja še resne nature, potem so morda celo solze tekle ali pa si jih težko zadržal. Gotovo pa je trebalo v takih slučajih vedno mnogo dnij, morda tudi tednov, da se je vzbudilo v otroku ljubezen do šole. Kdo pa je bil temu kriv? Pretiravanje, zavijanje, da ne rečem lažniva poročila, katera je slišala deca vedno o šoli in učitelju.

Zato proč s takimi napačnimi vzgojevalnimi sredstvi! Ko bi se tej zahtevi ugodilo, koliko

jeze in slabih ur bi se prihranilo učitelju in starišem, kako bi se ukrepčalo najvažnejši predpogoj dobrih uspehov za vzgojo in poduk, dobro sporazumljenje z šolo in domom. Zato opozarjamo vse stariše, katerim se gre za blagostanje njih dece, zdaj, ko se prične kmalu zopet poduk, na sledeče nauke, ki so plod dolgoletnega premišljanja in izkušnje:

1. Varujte se, da bi govorili pred otroci slabo o šoli, učiteljih in predpostavljanih; kajti z vsako besedo, s katero se njih avtoriteto podgrebe, podgrebla se bode i vaša.

2. Povejte učitelju zaupljivo vse duševne in telesne napake otroka, da se bode takoj v začetku nanje oziral in se tako ogibal neprijetnemu govorčenju.

3. Nikdar naj se ne trpi, da govorijo otroci na način, ki ni spoštljiv, o svojih učiteljih ali da se norčujejo o njih napakah.

4. Nikdar naj se ne nastopa in ne sodi po izpovedbah lastnih ali celo tujih otrok, temveč naj se vedno popreje učitelja povpraša.

5. Za take pogovore naj se nikdar ne izbere čas poduka. S tem se poduk moti, kar ni dovoljeno; učitelj tudi mnogokrat nima potreb-

nom Nemcem. Denar naj roma torej raje v tujino, na Francosko, nego da bi ostal doma. In Nemci so bili pri temu še za 300.000 kron cenejši nego Francozi. Prihodnjic pa bodo Čehi zopet fetarili, da naj jim država podporo daje. Ali vse se mašuje. Tako je vstal zdaj centralni ravnatelj Kestranek in je javno dokazal, da so se godile pri tej in raznih drugih zadevah med Čehi velike lumparije. Šlo se je gotovim ljudem menda le za "tringelde".

Bojkot pive. Na Stajerskem se je spilo meseca julija za okroglo 36.000 hektolitrov manj piva. Deželi se je s tem odtegnilo čez 72.000 kron na dokladah.

O novih vodnih cestah.

Ravno v tem času opažamo v taboru velike kapitalistične špekulacije in v velikih trgovskih krogih živahno agitacijo, ki dela na to, da se izvede postava o vodnih cestah, ki jo je sklenil državni zbor leta 1902. Obžalovati moramo pri tem, da pomagajo pri tej agitaciji tudi zastopstva in politiki, ki bi se naj raje ne priklopijo tem nameram. Tako se je tudi zgodilo, da se je v državnem zboru sprejel vključ v veliki agrarni večini nujni predlog socialdemokratskega poslanca Daszynskega, izprva v formalnem, pozneje pa tudi v meritoričnem smislu s 184 glasovi proti 86; to se je zgodilo v pretečenem poletju.

Tudi v tem slučaju je posegel osrednji odbor naše kmetijske družbe vmes in sicer s tem, da je zavzel stališče proti nameravani izvršitvi postave o vodnih cestah tako posebno v zadnji seji 14. julija t. l., v kateri se je sprejel predlog gospoda poročevalca člana O. O. Sutterja, ki pravi, naj se od centrale za varovanje gospodarskih in logarskih koristij izdane in od inženerja profesorja Birka spisana knjižica: „Soll der Donau-Oder-Kanal gebaut werden?“ nakupi v primernem številu odtiskov za člane osrednjega odbora in podružnice, da se o tej stvari poučijo. Tudi se je v isti seji na predlog istega poročevalca sklenilo, naj se v družbinem listu ponatisne „Kremser Zeitung“.

Gotovo bode tudi v smislu tega sklepa, če se poda samo na podlagi danega gradiva pregled o celi stvari, seveda v mejah, ki jih stavi prostor, ki nam je dan na razpologo.

Proti temu, da se naša prometna sredstva izpopolnjujejo, nimamo s stališča našega gospodarstva nobenih pomislekov, ker rabi kmetijstvo in domače gospodarstvo prometna sredstva ravno tako kakor druge panoge, n. pr. industrija. Če pa se ravno v tem slučaju ne ravnamo po tem pravilu, imamo pač vzroke, ki nas silijo k temu. Če si natančno ogledamo nameravano vodno cesto ki se naj postavi, opazimo naprej njeno velikost. Velikanski so stroški, ki jih bo (ali bi) stalo to podjetje, ogromne so tudi naloge, ki jih stavijo tukaj človeški podjetnosti razne naravne zapreke in tehnične težkoče. Kolikor moramo danes presoditi ves položaj, bo stalo celo podjetje jedno milijardo kron, to je tisoč milijonov kron (1.000.000.000 K). Velikost te svote

nega časa. Najboljši je za take pogovore čas pred ali po poduku.

6. Na naročila učitelja in šole se morajo i stariši ozirati, ker s tem vtrdijo v deci zmišljal za red in pravico. Ako se eno ali drugo ne dopade, naj se ne govori pred otrokom slabo o temu, temveč naj se raje povpraša pri učitelju ali naj se mu piše. To seveda vedno v zaprtem ovitku.

7. Nikdar naj se ne rabi za izgovor za šolske zamude le navidezne vzroke. S tem se zapelje otroka v laž in potem se ni čuditi, ako se laže otrok potem na isti način lastnim starišem.

8. Ne mučite deco razven šolskih nalog še z drugimi pismenimi deli. Uči se v šoli!

9. Kazati treba zanimanje za uspehe otrok s tem, da se pregleda večkrat njih knjige in zvezke. Ali ne zoperstavljajte se pri temu označbam učitelja.

10. Drži svojega učitelja, ki je vložil temelj svojem znanju, vedno v časti! Stavbe in tako dalje. Drugje stavijo kanale, da uravnajo reke in preprečijo povodnji, ali da pridobijo več rodovitne zemlje, kakor so delali stari

si lahko predočimo, če pomislimo, da bi s to svoto v kronah lahko naredili pot, dolg 23.000 km ali več ko polovico zemeljskega obsega. Pomislimo lahko tudi, da tehtja v zlati vrednosti ena milijarda kron 3000 meterskih stotov (v zlatu), da bi torej ta množina znašala več ko polovico vsega zlata, ki se je leta 1907. pridelalo na celi zemlji. Toliko denarja ni razen Francoske, ki je morala leta 1870/1 plačati Nemčiji jedno milijardo vojne odškodnine, plačala ali dovolila naenkrat še doslej nobena država. Tudi danes najvažnejši kanali niso stali toliko, kakor bi stal ta avstrijski kanal. Sueški kanal, jedna najvažnejših prometnih zvez za mednarodno brodarstvo, je dolg 160 km. in je stal vključ različnim težkočam in zaprekam le 480 milijonov mark; Cesar Viljelmov kanal, ki je dolg 75 km. je stal 156 milijonov mark; panamski kanal, ki, kakor znano, reže centralno Ameriko in veže obe veliki svetovni morji, bo dolg 75 km. in ne bo stalan 720 milijonov kron. Celo sibirski železnice, ki je dolga 6485 km, je stala do Vladivostoka le 932 milijonov mark; stroški za drugo, potrebno in nameravano progno pa so proračunjeni le na 157 milijonov rubljev.

Z nameravanim kanalom med Donavo in Odro — in o tem govorimo takaj v prvi vrsti — ki bi bil dolg 270 km. bi imeli seveda najdaljši in najdražji kanal na svetu. K temu pa še pride navsezadnje, da bi nameravana milijarda niti ne zadostovala. Naknadne zahteve so navadno večje kakor pa v proračunu za stavo določena svota. To je bilo ob svojem času tudi vzrok, da se je panamski prekop ponesrečil. V Rimu nameravajo postaviti spomenik kralju Viktorju Emanuelu in so izprva določili zanj svoto 8 milijonov. Kmalu pa so morali doplačati nadaljnjih 11-5 milijonov in sedaj dvomijo, al bo skupna svota 30 milijonov zadostovala.

Razen tega se moramo ozirati tudi na to, da bo kanal odtegnil poljedelstvu mnogo zelo rodovitne zemlje, ne kanal sam, ampak tudi zemlja, ki se bo ob njem nasipala, različni jezi, Egiptčani, s kanalom med Donavo in Odro pa bomo dosegli ravno nasprotno. Ali vsi ti pomisleki ne smejo veljati več, kakor hitro se pokaže, da daje kanal dobiček in da zadostuje vsem prometno tehničnim zahtevam, ki se stavijo vanj. Zdi se nam pa, da se ravno vsi merodajni krogi bojijo odgovora na to vprašanje. K tem spadajo v prvi vrsti merodajni dunajski činitelji. Sanjarijo o tem, da bo mesto Dunaj na ta način dobilo luko, kakor Hamburg, če ne celo kakor London ali novi York, ne pomislijo pa pri tem, da ne moremo priti na severu in vzhodu izven mej naše države v vode.

Tudi se ne ozira nihče na to, da znašajo petodstotne obresti od ene milijarde 50 milijonov kron na leto. Torej bi moral ta kanal vreči na teden jeden milijon dohodkov. Ker pa bo v njem voda stala in ne tekla, zaradi tega pa pozimi zmrznila, bi se moralo v času, ko je kanal prost za vožnjo, torej po leti, zaslužiti na teden dva milijona kron. Na to pa niti misliti ni. Sueški prekop, skozi katerega morajo ladje voziti in ki ima jako visoke tarife, ima seveda vsako leto 60 milijonov čistega dobička; Cesar Viljelmov kanal pa le 2 milijona 420.010 mark. Pri kanalu med Donavo in Odro, ki bi glede dolgoti prekašal najdaljše na svetu za 100, celo 200 km. na dolgoti, pa bi bili stroški še neprimerno večji, ker bi moral imeti nič manj ko 33 jezov in celo armado uradnikov in delavcev. Torej lahko z zavestjo rečemo, da se pri njem ne bo moglo govoriti o kakem obrestovanju, pač pa o neprestanem primanjkljaju.

Tudi je zelo dvomljivo, ali bo kanal dosegel v prometu kak uspeh. Za promet bi prišel v prvi vrsti premog v poštev. A ravno v času, ko se ga največ rabi, to je po zimi, se bo znalo večkrat zgoditi, da bodo željno pričakovane ladje kje gori na Moravskem zamrznile in da ne bodo mogle naprej. Ravno zaradi tega, ker so kanali v prometu zelo nezanesljivi, so več kje že narejene kanale, ki so stali velikanske svote (n. pr. Ludvikov kanal na Bavarskem, Dunajsko-Novomeški kanal), vedno bolj in bolj zanemarjali in začeli ob njih staviti železnice, ki so ceneje in ki mnogo več opravijo. Izračunili so, da preteče ladja v kanalu v eni uri le 3 do 7 km, torej toliko kakor navaden voz.

Vrhu vsega tega pa je kanal popolnoma nepotreben, ker gre skoro 300 km tik ob severni železnici, ki jo jo država pred kratkim kupila. V najugodnejšem slučaju nam lahko služi za to, da dela železnici konkurenco, kar pa bi imelo le tedaj smisel, če bi železnica bila še v privatnih rokah.

Če se oziramo nazadnje še na dejstvo, da mora kanal iti naprej skozi 16 zapornic, da pride 80 m visoko in da mora potem iti zopet skozi 17 zapornic, da pade nato 78 m, da bi se s hrambe za te zapornice lahko večkrat pokvarile in poplavile s svojo vodo polja in da bi se z vodo, ki se rabi zanje, preveč izsušila zemlja okoli kanala, če pomislimo nazadnje, da bi rabila ladja do Dunaja šest dnij, potem nam pač ni treba navajati nadaljnjih vzrokov zoper ta kanal. Sedaj je naloga agrarnih poslancev, da se ravnajo v tej stvari po navodilih, ki jih je osrednji odbor naše domače kmetijske družbe v tej stvari izrazil.

Klerikalci in ljudska šola.

Naši klerikalci se delajo vedno za največje prijatelje ljudstva. Ali tisto, kar ljudstvu koristi, sovražijo in mu nasprotujejo z vsemi močmi. Klerikalci hočejo ljudstvo vedno v neumnosti obdržati in zato so tudi nasprotniki ljudske šole in obenem učiteljev. Naši učitelji po Slovenskem so žalibog še dostikrat pod farsko komando. Oni podpirajo klerikalce kakor Korošca in nazadnjake kakor hofrata Ploja.

V sledečem hočemo navedeti par izrekov, kako mislijo politikujoči farji o šoli in učiteljih.

Stolni kapitulat Haffner iz Mainza je dejal na katoliškem zboru: „Bestije, samo bestije pridejo iz današnje šole“.

Klerikalni list „Fränk. Volksblatt“ je pisal: „Šola je kužna bula na državnem truplu“.

Župnik Lukas v Dalkingu je rekel, da je šola isto, kakor opium na Kitajskem.

Župnik Leyser je dejal, da je vso učitelstvo ustaškega mišljenja.

List „Landbote“ je pisal: „Učitelji so podobni Herodesu, ki ni imel niti sledu človeškega srca v truplu. Kakor pijavke izpijejo počasi otroku vero iz srca in ga zapeljejo v smrtne grehe“.

Škof Aixner v Brixnu je dejal: „Šola je prinesla posurovljenje otrok. Povečala je zločine, mesto da bi dvignila pravost“.

In tako naprej... Vse je šola kriva, vse učitelj! Slovenski učitelj vidijo zdaj, kakšne namene imajo njih duhovniški prijatelji!

Dopisi.

Sv. Trojica v Halozah. Veselo se je v naše kraje peljati, ker so vinogradi posebno letos lepi in trgatve bode hvala Bogu dobra. Žalostno pa je, kadar se pelje domu ponoči, ko človek ni varen napada od nekaterih smrkolinov. Na praznik Marije 8. t. m. se je peljala neka mestna družina domu ob 8. uri zvečer. Tam so se zbrali tisti razbijaci in so hlapca pretepli, iz voza trgali, tako, da je moral s konji pobegniti v drugo gostilno k Mariniču; tudi tam ni bil varen te bande, zopet je nastal hud napad na hlapca, gostilničar Marinič je bil primoran gostilno zapreti, da se je rešil teh fantalinov. Kako nam je še nadalje znano, se je godilo tudi večim potujočim kmetom kaj sličnega, ko so se peljali od Božje poti domu. Mi opozarjamo oblast na te razmere in zahtevamo, da se da človeku ponoči mir in da se taki ptiči vtaknejo pod ključ.

Ljutomer. Znanemu prvaškemu advokatu Karleku se majo tla pod nogami vedno bolj in opravičeno se bojimo, da ga bodo začele kmalu celo žgati. Tukaj se govori javno, da je moralni sfrčal že davno z Ljutomera, da je postal nemogoč in da bi moral pobrati šila in kopita, če ima sploh še kaj stanovske časti in značaja. Saj pa o njegovem nastopanju in njegovih dejanjih ne more drugače biti! Tej diki človeštva je dobro znano na kaki stopinji stoji njegov ugled; vendar pa se ne zmeni za glas ljudstva, spoštovanje uradništva in javno sodbo, marveč se krčevito oklepa še zadnjih snih vejic in ima za vse le gluha ušesa, ker je kot skrajno duhovita in brihtna glavica prepričan, da drugod ne najde take dobre molzne krave in povrh še

takih telet. — Mirno prenese najhujše zlo; hlastno požre vsakovrstne žaljitve in napade — celo pasji bič. Sam priznava, da nima vdanih prijateljev in istotako mora pač biti uverjen, da ga ne čislja nihče posebno. Raznim njegovim kozlom in kozljikom se je že smejalo staro in mlado; doživel je kot govornik in umetnik toliko, da bi ga moralo pač biti sram, če bi sramoto poznal in bi hotel obdržati vsaj nekaj zdrave kože. V zadnjem času je postal možakar nekako melanholičen in pobit. Če ga vidiš na ulici ali na cesti sploh, zre v tla. Ne vemo ali ga zebe v oči ali išče znane zlate za milostivo, ali pa primerja cestni prah z lastno eksistenco in išče v njem to, kar inenuje svet — ugled preteklosti. — V družbo zahaja malokaj; le križevske operkarna mu je še na srcu, za njo živi. Morda misli in upa, da si bode — za vse slučaje — zagotovil tamkaj boljše bodočnost. Sam pravi, da ga čakajo v Ljutomeru še hujši časi: na ulici bodo ga napadli s palico in klerikalci v zvezi z nemškutarji ga hočejo spraviti na vse kriplje proč. Aj Jaka, misliš morda, da so gospodje, ki so v tvojem političnem taboru, tvoji prijatelji? Proketo se motiš — ker si slep in zaspan. — Možakar je slabič in pač ni prav zdrav. Njegov zeloodec prenese sicer mnogo in marsikaj, toda bati se je, da mu oslabijo bolni živci popolnoma in škoda bi bilo za tako bitje; posebno juristi bi ga jako pogrešali. Zategadelj pa imajo celo ljudje, ki so mu zabrusili javno v obraz, da je požrl dano častno besedo, kojim je med drugim sam pravil, da je denar njegov bog itd., kot pametnejši z njim potrpljenje in mu nečesto zagreniti življenja še bolj. Pred kratkim je izstopil Karlek iz vseh društev, kar je dalo povod, da so ga njegovi „najboljši“ javno kritikovali in so imeli z njim ob enem kot z nezrelim politikom veliko zabavo in marsiktera krepka je padla. Menda v zahvalo za to so mu storili protiuslugo in so mu dovolili pred sokolsko slavnostjo, da je lastno-ročno zbijal mize in klopi v Seršenovem logu. Povrh pa jeta človek, ki bi se dal prej primerjati s političnim težakom, ali kakim ponesrečenim kaplanom, kakor pa z uglednim politikujočim odvednikom, podaril blagonaklonjeno nekaj kromic za sokolsko zastavo in je imel še celo „guč.“ Ta možakar je zvedel že za take žaljitve, kojih morda ni doživel najzadnji hribovc. Javno ga je obsodil prijatelj — somišljenik, da ni vreden šus pulfra; Karlek ni dobil nobenega zadoščenja, pač pa je dotični človek še danes njegov klient; javno in opetovano se je govorilo, da je porabljal Karlek na od njega sestavljenih in pisanih listinah stare koleke — kar se da sicer še dokazati z dotičnimi listinami — pa ni tožil; znano je, da je pel Marinov pasji bič Karleku na javnem trgu v Ljutomeru slavo, pa sta si že davno zopet dobra; dr. Grossmann je segel temu prijatelju pozneje, v denarnih in tudi v drugih zadevah pod pazduho in mu dolžuje Mavrin najbrž danes še precejšnji znesek. Znano je istotako, da je doživel ta akademično naobraženi človek od raznih ljudij, koje prištevamo k inteligenci, razne žaljitve; pretili so mu z zausničami in batinami — toda značaj Grossmann Karlek občuje še danes s temi ljudmi, ker pričakuje najbrž dejanja. — Pred kratkim je tožil dotične, ki so baje raznesli vest, da ima od „Südmärke“ posojilo. Ustil se je pred obravnavo, da hoče dognati, od ktere strani izhaja ta dolžitev in kdo je pisal v Štajerca, a med obravnavo je prisegel, da nima posojila, ni zahteval zaslišanja prič in je izjavil, da odstopi od vsakega daljnega zasledovanja in da noče preganjati razširjevalce one vesti in dotičnih trditev. Zbal se je pač, da bi se mu zabrusilo med obravnavo marsikaj neljubega v obraz, pogotnil je vse z „Geldjudom“ in drugimi laskavimi primki vred. Za ta način dobi najbrž od prebivalcev Babjega ložiča lovorjev venec. Kaj ne, kdor ima maslo na glavi . . . Pač nič ne dé, da smo le dosledni in značajni. — Marsikaj bi zamogli povedati razni Karlekovi uradniki; pa nočemo se dotikati molččnosti teh ljudij. Sicer bode pa itak prišel čas za to in ono. Čudno je le, da obračajo Grossmannu uradniki kar po vrsti hrbet. Ali morda zapuščajo njegovo pisarno — kakor podgané potapljujočo se ladjico? — Op. ured. Dobili smo te dni razne dopise, ki so pisani deloma od ljudij Karlekove stranke in

kojih vsebina kaže njegov značaj v pravi luči. Morali smo materijal skrajšati, nekaj pa pride pozneje. Dr. Grossmann pa želimo k vsemu skupaj že danes prav dober tek.

Ljutomer. Ljubi gospod urednik! Zopet pridem k Vam in Vas najprej kot zagovornika lepo pozdravim; potem pa Vam naznanim, da našo ljutomersko veteransko društvo noče nemške komande. Zavoljo duhovnikov; dragi „Štajerc“, pridi zdaj s štriglom in skonjsko krtačo. Vi stari vojaki, vas ni sram, da ste se bojevali po Italijanskem, Pruskem in v Bozni za našo domovino in cesarja in zdaj ne poznate komande, katero ste se učili! Kaj pa Vi, g. Žnidarič, ki ste bili 5 let pri vojakih „Instruktor der Rekruten“, pa 29 let pri sodnjih sluga, pa nimate zdaj pameti, da bi vpeljali edino na Avstrijskem veljavne komande! Treba bi bilo okrtati tudi Vas gospod Zemlic, poštni sluga, Vas Vogrinec, Kikca, „Hauptmana“ Rajh i. t. d. V kraj s slovensko komando! Ste znabiti Madžari, Hrvati, beli Kranjci ali Honveti? Vi ste zeleni štajerski Slovenci. Ali se ne sramujete? To ni častno za take vojake in stare bojevalce. Saj se vsaka baba norca dela: „kren na levo“ „kren na desno“, „pokleg bogu“, „pozor“, kam? na pečenko. . . Tako govorijo ki imajo v glavi bistrice možgane in v srcu ljubezen. — Ej ej gospod urednik kaj vse ne govorijo od veteranskega ljutomerskega okraja zaradi komande. Ako nam daste za prihodnjič malo prostora, Vam to radi popišemo.

Iz zgornjo Radgonskega okraja. Prosim te, ljubi „Štajerc“, ki si tako prijeten in nam priljubljen, da te tako radi beremo, za malo prostora. Bral sem v „Štajerci“, kako si duhovnike opozarjal in še celo prosil, naj bi nam letos zbirco šenkali in nas pri miru pustili, ker bomo sami dosti premalo imeli živeža. Glejte, prišli so nas obiskat po Petroski fari, kakor cabohna kure: Rekli so: če imaš malo, daj polovico! Če imaš veliko, daj vse! Niso nas reveže poznali, vbogi izstradani in od vsakega duhovna nepoznani kmet je moral sem dati kaj je imel, čeravno je vsaki sam premalo imel. . . Morala je ta lačna vrana ta sito nakrmiti. Tudi organist kakor mežnar je hodil s štirimi očmi in je fehtal. Sramota za duhovne in za mežnarje ki nimajo milosti. Vsevedež.

Spitalič. Vsakovrstno delo me je od lani zadrževalo, da nisem utegnil prijeti za pero in malo popisati naše kričeče razmere. Našemu župniku je med tem časom dokaj zrastel greben, kajti posrečilo se mu je, da je poleg drugih podrepnikov prišel tudi sam v občinski odbor. Proti volitvam se je vložil ugovor. Naš „ata rihtar“ so padli pri župniku v nemilost, zato še niti v odbor niso bili voljeni. Poleg podrepnikov sta prišla v odbor tudi dva naprednjaka in dva pristaša „Narodne stranke“; drugi pa so sami farski petolizici, še celo taki, ki ne plačujejo niti vinarja davka; klerikalec mora biti, potem je lahko še župan, če prav je drugače na slabem glasu. Pa še nekaj: bralnemu društvu smo že „libere“ zapeli in sedaj hodi znani Ogrizek iz Dramelj k našemu župniku na poset z namenom ustanoviti bralno društvo, kar mu je v Dramljah tako imenitno izpodletelo. Pri mastni pečenki kujeta dopise v „Slov. Gospodarju“ kjer napa data take poštenjake, ki jim še nista vredna odvezati jermena od čevljev. Tako je napadel Ogrizek v mariborski čunji nekega moža, češ da si je on dober s svojimi sosedi ki berejo „Štajerca“ in baje tudi dopisujejo. Da si Ogrizek nima zato nikakšnih dokazov, vendar hujška soseda zoper soseda. Ali je to krščansko po vzgledu Kristusovim, ki je rekel „mir vsem bodi“. On pa prvi v mariborski čunji, da novo izvoljeni odbornik Drameljske občine tiči vedno s fantoma dveh sosednih hiš skupaj. To sta njegova najbližnja soseda; ali ni to lepo, ako živi z njima v slogi? Po Ogrizekovem receptu je začel tudi naš župnik govoriti, ko je pred kratkim nagovarjal svoje podrepnike, da naj se ogibljejo nekega moža ki je na sumu, da je dopisnik „Štajerca“, češ da je že „ferdaman“. Ako nisi dovolj črn te naši farski podrepniki oberejo do golih kosti. Pošten naprednjak se med farskimi podrepniki živeti ne more, delavcu ne dajo zaslužiti, rajši delo v nemar puste. Naprednjaku ne privoščiš grizljaj, ki je padel iz vilice, sami pa široko sede in pasejo svoje velikanske tre-

buhe. Dragi „Štajerc“, za danes dovolj, gradiva je seveda še dovolj, toda danes se te ne upam preveč nadlegovati. Prihodnjič si nabrusi britve in osnaži štrigl in krtačo, kajti bomo še krtačili našo prvaško gospodo!

Zajckloštterski menih.

Livek. Cenjeni list „Štajerc“. Prosim Te, da mi dovoliš nekoliko prostora v katerem bi se zamoglo tudi iz tote južne dežele po nekoliko okrtati prvake klerikalstva, kateri smatrajo človeka poštenosti za pohujšalivca. Jaz sem bivši or. post. vod. v pok. in imam v tukajšnih krajih z eno osebo znanje se za poročiti. Seveda ker sem strašno domovno oddaljen, sem prišel tukaj na letovišče in obenem se dogovoriti radi poroke, sicer sem ostal več časa v tem kraju. Tudi sem se prijavil pri občinskem uradu. Ali to vse ni zadostovalo. Prišel je k meni v stanovanje neki črni gospod tukajšnega vikarijata po imenu Valentin B. ter mi je rekel, da sem samo za pohujšanje ljudstva prišel v tukajšno občino in da se moram odstraniti, da drugače bode mogel kakor tak druge korake napraviti, kam, to mi ni hotel praviti. Vprašal sem, ali jaz kod državljan avstrijski nimam pravico se nastaniti pošteno kjer hočem in ker krivice nobenem ne naredim, ter sredstva za živeti imam. Seveda toti gospodek je mislil, da ga bodem tudi jaz poviševal kakor ga njegovi nekteri petolizniki in da bode z mano delal kakor dela z njimi; tega ne bode pričakal od mene naj s ne moti. Čast mu izkažem, kar njegov pokl zahteva, več pa nisem dolžan, ker tak bi tu ne bil vreden, zakaj, ako sva se srečala, se ga pozdravil pošteno pa mi še odgovora ni dal. Ali bi se to smelo pričakati od enega duhovna? Ali je to lepi zgled, katerega vidijo in se učijo mladi otroci? Mislim da ni! Kaj bi Ti, predragi „Štajerc“ rekel na to? Toti vikarjat je imel enega že 50 let kakor mežnar službujočega Ivan Drešček, kateri je svojo službo v najboljšem redu in zadovoljnosti vsem občinarjem izvršil; seveda pustil se ni gospodu in njegovi sestri, katera je kakor kuharica pri njemu, da bi se z njim pometalo po njihovi volji, je meral revež službo sedaj v starosti [pustiti in se svojega kmetijskega dela zopet prijeti. Ali toti gospod W. B. je se bolj zadovoljen, ko je dobil enega njegovih petoliznikov za mežnarja, kateri se mu je sli na široko in prosil da naj njemu to službo p deli. . . Ali je to čast drugim poštenim ljudem, ako je kdo poln žganja v hramu božjem Toraj dosti za danes, prihodnjič nekaj imp zantnega. N. N.

Črešnjenci pri Gornji Radgoni. Tudi od tel narodnih Slovencev moram nekaj izgovoriti, posebno o Cik Polteko po domače v Črešnjecih. Ta je grozen narodnjak, saj je že črez 40 let knjižničar Gornjoradgonskega bralnega društva in tak zna dobro pridige imeti, letos, ker ima dosti jaboljence in vina bode tudi nekaj imel. Njegove pridige so skoro vsak večer, posebno pa po nedeljah večer, ker zna vsled zvižvanja vina mnogo povedati o svojem „virtovanju“, kako mu raste in kaj je že pripravil s svojimi rokami. Pri vsem tem pa se Poltek zelo motiš, tvoje baharije so prazne, tvoje gospodarstvo ti peša povsod, ker preveč piješ, delaš pa skoro nič. Ta sam je narodnjak, kaj ne dragi čitatelji „Štajerca“? Kaj še pa dalje? V nedeljo z večer sem pa zopet mimogrede malo peslušal njegovo pridigo, a zapazil me je, pa sem komaj odbežal. Dosti pa sem slišal. Kaj je vendar razgovarjal? Nič pametnega! „Oho to že ne!“ Iz svojega narodnega srca preklinja svoje domače, da mu nič ne pripravijo, pripovedoval je o prednikih kako so gospodarili in kako se je on ženil na ta „grunt“ itd. O Poltek, se še več sem čul, pa to za drugo pot! Ko sem pa zadnjo pot šel mimo tvoje hiše in poslušal tvojo pridigo, bila pa je lepša. Poltek je sedel pri mizi, pa dve luči je naredil, na sredi pa eno ročko jaboljence intako pridigo držal, po mizi zbijal da je odskakovala; to je bilo grozno preklinjanje. Kaj ne Poltek, to je lepo družinsko življenje, da pozno noč ne pustiš svojih domačih pri miru spatil? Jaz pa sem njegovo pridigo tako zvesto poslušal, in me je videl skoz okno in zafučal za menoj, jaz pa sem mu zbežal; pri vratih sem ga še malo videl, pa ne vem ali je skaal za menoj, ali slišal sem še da dere za menoj, ti falot šapmenski prekleti ničvreden jaz ti

bom dan kaj boš ti tu poslušal. Drugo nisem čul, sem imel zadosti; prihodnjič kaj več dragi Štajer, ko bode imel novo predigo. Dragi Poltek če je kaj laži, pa daj preklicat, pomoči pero v črno tinto. Pozabiti pa ne smem na njegovega brata Pepeka „Irglavega“, ta zna ravno tako predigo držati, pa je le boljši ker je dober birt pa ni pijanček, nič ne pije, jeziček pa mu leti še hujske; to pa je tako: Pepek leti jeziček kadar je trezen, Polteki pa kadar je pijan. To sta vam narodnjaka junaka in narodna, Slovenca v Črešnjevcih“. Adijo sedaj, Poltek, Pepek drugokrat se vidimo. Polteko pa svetujem posebno da se poboljša! Kaj pa rečeš ti Kolarov Hovca na to, da tvoje ovčice v trnje zajdejo, nekaj jih posvari.

Sv. Juri ob Ščavnici. Ti dopisatelj „Narodnega Lista“ se zagánjaš že dolg časa v našo sedaj ustanovljeno veteransko društvo. Čital sem že parkrat o Tvoji bedi. Društvo zmiraj narašča, ima že čez 90 udov. 18. avgusta na dan rojstva našega presvetlega vladarja je imelo društvo svojo prvo paradu in se udeležilo sv. maše. Tega ti dopisun gotovo nisi storil. Dragi čitatelji, kateri je taisti dan to vidil, marsikateremu so stopile solze v oči, ko si videl stare može že blizo 80 let in čez, kateri so imeli svoje prsi okrcane z večimi svetinami, potem si videl krasen sprejem od prav imenitnih oseb, na katerih se je tudi vidlo da niso Sokola služili, ampak cesarja. Ali Ti Sokol tega nisi opazil? mogoče se Ti je vidlo, da je te svetinje, ktero je možto imelo, kakki drotoš napravil in tem starim bojovníkom, kateri so se udeležili 48., 49., 64., 66. in 72 leta bojovníh časov za gumbo na orsa obesil. O ne, to je bilo krvavo zaslužno! Kaj ne, Sokole, beseda „Habt — Acht“ je Tvojo noro glavico močno razburila, kaj ne? tudi še taistokrat stari bojovníki niso Sokolskega povelja slišali „Pozor“, pač pa so slišali, kako so kuglje žvižgale okoli njih ušes, tudi so vidli, kako je znanca, prijatelja kuglja smrtno ranila kateri počiva v daljni Italiji, Bozni itd. v hladni zemlji. Ti sokolski dopisun pusti to mirno društvo v tem kaj si je zaslužno že v času, ko še Tebe svetu ni bilo. Društvo ne spada med politiko politika sploh nima nič z njim. Tudi opozarjaš na rove zastave. Ti gotovo še nisi nič žrtvoval in tudi ne boš, ker nič nimaš, ker še zmiraj edaš da bi Ti drugi pomagali. Jaz pa sem ishal od g. načelnika, da je že v tem kratkem času nabral od dobrih ljudi 200 kron; mogoče jih potreben, Ti jih društvo prepusti in še bo isto zastavo imelo in svoto dobilo skupaj. Kaj veteranska fana ni tako draga, ker ima orla brez mesa, „Sokolska“ je dražja, ker ima orla z mesom vred. Tudi si se zlagal da je g. Kocbek s svojimi pevci delal veselje v gostilni; prav da Ti moti; jas nisem tega v nobeni gostilni šel, ako ravno sem tri obiskal; pač sem pa cerkvi slišal, da je g. Kocbek krasno zapel barsko pesem in društvena godba na koru navljala; prav je g. Kocbek „nemčurji“ so bili cerkvi in liberalci si cerkvo predstavljajo kot postilno. Prav dopisatelj si se po ustah udaril pa saj Ti ni zameriti, da si Sokol in ta je lahko vsaki kravji in kozji pastir, kaj se je tudi resnično pokazalo pri razvitju zastave v Ljutomeru, da so krave in koze prišle svojih pastirjev vohat in pozdravljat. Mislim, da boste g. urednik mi več prostora pripustili, prosim pa pripravite mi še drugič prostor v tej stvari! Tvoj tovariš.

Olimje pri Podčetrtku. Nedavno so obhajali Olimičarji v zakotni a prijazni vasi domačega cerkvenega patrona, namreč imeli so žeganje. Črni oblaki so ploli ta dan na nebu, ter jezno utrinjali žareče iskre, kakor bi hoteli svariiti ljudi od njih početja na taki dan. Po glavnem opravilu se zberó v farovžu župniki, ki so prišli od drugod s svojimi kuharicami pomagat domačemu župniku ob ednem pa obhajati patrona olimskega. Pri kupicah vina so postali vročeglavni, da se je od daleč razlegalo na okrog. Ljudstvo v gostilnah je tudi židane volje. Učinek se je pokazal pri popoldanski službi božji v cerkvi. Dosti ljudi omamljeni od vinca, je potrkavalo z glavami ob klopi, ali pa omrčalo po koteh v spanju pravičnega. Lep prizor! Vrhunec vsega, je bil popoldne in trajal v farovžu, kakor tudi v gostilnah do trdne noči. Iz farovških cin se sliši veselo petje župnikov, njih kuharic. Po gostilnah pa isto, še v zvišani mešanih pevcev

obojeja spola, ki prisega meje skrajnosti. Nedožlna mladina mora gledati neostudno surovo obnašanje svojih staršev, kako in kaj si lahko misli vsak bralec. — Proti večeru se sliši pred farovžem krik skrokanih cerkmoštarjev, ki odslavljajo na vozove tuje župnike in kuharice. Čudno je bilo videti, kako so usmiljeni cerkmoštarji na voz tišali šolskega župnika iz Buč in njegovo ženo — pardon kuharico, ker so njuju vinski dohovi vlekli k zemlji. Tako sledé še drugi. Domača kuharica nataka odhajajočim gostom še vinca potem pa adijo — krik — vozovi peljejo počasi naprej. Smešno je bilo videti za vozovi stopati hrvaškega popa Hručiča o svojo kuharico, vse to pa ljudem v slab vzgled. Zdaj na desno, zdaj na levo pomikal se je ta omenjeni parček. Podčetrtski župnik je radi škandalov odslvolil iz cerkve tega hrvaškega plebanuša, ki mu je delal nečast, olimski župnik pa ga je sprejel v svojo cerkveno službo. Došli so tudi gosti iz Podčetrтка s svojo mladeniško godbo, kjer so v gostilni do dobrega odprli ljudem srce in vino je teklo raz miz. Ali glej, kdo sedi sredi nagajajočih žensk pozno v noč? Hrvaški kapucinec, ki ga imenujejo „Ben minuti“ napenja v različnem govoru svoje moči. Izginil je tudi on, v temni noči je še neki ženski — nekaj pošepetal — potem pa izginil. Le župnika iz Podčetrтка ni videti v takšnih slučajih, on se izogiblje svojih pregrešnih sobratov! Čast njemu! Olimje je podoba Sodome in Gomore! Župnik Kotnik psuje le ljudi v svoji razburjenosti iz prižnice, ne govori kar piše sv. evangelij, ne slišiš večkrat zvoniti opoldne in zvečer, ne krsti gotovih otrok po imenu, kakor želijo starši, zgovarja se, da ne pozna takšnih neznanih muč. imen. Seje le sovražstvo in prepir. In še drugo! Znano je svetu in sodniji, da je ta kraj Olimje v nekom oziru zelo garjev. Dosti ljudi se brati „ednakospolno“ med seboj. . . . Ubogo ljudstvo kam jadraš, kje imaš ogledalo dobrega, kdo te uči morale? Nemara tvoji dušni pastirji! Kar je izrečene v podanem je istina in to je sveto! Olimčan.

Bolezni obrtniškega stanu.

(Naprej)

Nadaljni činitelj, ki tvori bolezen v obrtniškem življenju, je submisija. Koliko obrtnikov in rokodelcev je prišlo vsled take oddaje dela ob vse! Največ oddaj takih delov se podeli najcenejšim oferentom. Zgodi se pa, da eden zato, da bi naredil reklamo, drugi vsled nepoznanja razmer, tretji vsled nevednosti take cene stavi, da ne zasluži ničesar ali pa da ima celo škodo.

Obadva, naročitelj kakor liferant, imata škodo. Kajti liferant si hoče v največih slučajih s slabšo kvaliteto odškodovati.

Koliko se v tem oziru greši, dokaže naj sledeči slučaj: Neki večji stavbinski mojster imel je za neko fabriko večje število oken mizarskim in ključarskim mojstrom oddati; eden mizar in eden ključar sta stavila svoje cene tako za mizarsko kakor za ključarsko delo posebej vsak za-se; poleg teh dveh mojstrov prideta še en mizar z enim ključarjem. Stavbinski mojster čita oferte zadnjih in pravi, da so predrage cene, kajti od drugih mojstrov dobi okna z obkovanjem vred za isto ceno, kakoj je tu le za mizarsko delo določena. Ta dva mojstra, oba še mlada, pravita: no, ako morejo to drugi narediti, izhajala boveda i midva. Konec je bil, da je mizarski mojster, ki je imel lepo gospodarstvo, umrl kot vbogi mizarski pomočnik; ključarski mojster pa se je moral v Ameriko preseliti, ker so mu vse vzeli. Tako podcenjevanje škoduje zaupanju kupcev, ki mislijo potem tudi pri nizki ceni, da so osleparjeni; na drugi strani škoduje obrtniku, ki zna računati in ki zahteva kot dostojni rokodelce ceno, katero mora staviti, ako hoče izhajati.

Ena najnevarnejših boleznij je tudi notranja razstremenost v obrtniji sami. Malo je rokodelcev, ki imajo premoženje in mnogo prostega časa. Le na ta način, da postane obrtnik po zadoščujoči izobrazbi zaveden, da se zamore le s skupnim delom vseh kaj doseči, se bode pomagalo. K temu pa sliši v prvi vrsti to, da se obrtniku prosto in odkritosrčno vse odkrije, kar mu škoduje.

Za rokodelce, ki izvršujejo obrt, je gotovo težko, da se razgovorijo o napakah odkrito in prosto. Ali upanje, da si bodejo s tem pomagali, jih mora spraviti na pravo pot.

Seveda je še mnogo boleznij na obrtniškem trupu in morda se o njih še pomenimo. Obrtniki pa naj izpoznajo, da si bodejo le s skupnim delom boljše bodočnost pridobili.

Napredek agrikulturnih gospodarjev!

(Spisal J. Vtičar, absolvent polj šole.)

Ako opazujemo malo napredke naše agrikulturne, najdemo še vendar tu in tam zelo dosti napak; ali kdo je tem napakam kriv? Naši slaboumnni gospodarji. Tu in tam tarna in jamra kaj bode spočeti, hudo je; ali to kje bi si proti ti hudobi pomagal, to mu še niti na misel ne pride. Ko izve kako novo iznajdbo n. pr. umetna gnojila, izboljšanje travnikov, drajnaže ali kaj takega, ki je v gospodarstvo jako v prid, se zato niti ne zmeni. Ko je prišlo pred leti škropljenje z modro galico, kar zdaj sprevidijo da ima velik uspeh so kričali ti brezumni kričači: „To ni delal moj oče in delal ne bom jaz, pa je zbog tega prav mastno živél.“ Ali to ne pomisli, da število ljudstva narašča in da je potem več živča potrebno, da nekda je od ha zemljišča plačal 2 K davka ali koliko plača zdaj. Toraj treba mu je poduka umnega gospodarstva, kje bi se ga naučil, tja poti ne ve, samo reče: Kakor moram jaz delati naj dela moj sin. To pa ni res. Seveda delaš, še preveč ali s ščin, z rokami; z glavlo pa spiš. Da bi pustil svojega sina ali hčera v kako poljedelsko ali gospodarsko šolo, to mu je deveta briga. Reče ako se mi kaj izuči? mi ne mara več za reče. Kdo pa je to kriv? Gospodar sam; ako boš ti pravično z njim ravnal ti gvišno ne bo silil od doma, ako pa nepravično ravnas, prideš s krčme, razgrajas po hiši, še mogoče razdiraš vsa družino, preklinjaš svojo ženo, celo svojo obitelj, hlapca, dekla i. t. d. je lahko, da ne moraš družine imeti, kar nam danes pri naši agrikulturni zelo primanjkuje. Tu in tam se poteguje za one klerikalске oderuhe, ki še nikdar ni bilo glasa, da bi ti kdaj agrikulturni kaj pomagali, tu pa tam pa preklinja, da je groza. Ali je to vera? To ni vera, to je odpad od vere.

Naš koledar.

Naznanili smo že cenjenim prijateljem in somišljenikom, da izide i letos naš

„Štajerčev kmetski koledar“.

Glede vsebine bode čisto gotovo lanskega še prekosil. Najboljši gospodarji na spodnjem Štajerskem in Koroškem so nam že obljubili, da bodejo sodelovali. Priobčili bodedo torej v letošnjem koledarju gospodarske članke prve vrste. Vsakdo bode imel lep dobiček od teh člankov. Kajti danes smo pač vsi v tem na jasnem, da mora i kmet čimveč znati. Edino z znanjem si zamore kmet zboljšati svojo bodočnost. Poleg gospodarskih prinesli bodedo v koledarju i druge zanimive, večidel statistične članke. Tako hočemo kmetu in sploh delavnemu ljudstvu pokazati, kako stoji razmere po svetu, kakšni napredek je povsod opazovati, kako se ravno najubožnejše sloje najbolj izkorišča. Za zimske večere bodedo prinesli celo vrsto lepih povesti, ki bodejo podale zanimive slike iz ljudskega življeuja. Nadalje omenimo, da bode obsegal koledar popolni kalendarij, nadalje seznamek vseh sejmov na Štajerskem in Koroškem ter v sosednih važnih deželah, noticne listke in poštni ter brzojavni tarif. Preskrbeli smo tudi, da bode koledar lepo okrašen z mnogimi slikami. Vse to bode prinašal naš „kmetski koledar“. Visokost cene ne bode občutno presešla lansko. Velikost pa bode prekosila lansko in ravno tako bode vsebina še večja ter izbornejša. Upamo torej, da se bode nahajal v vsaki napredni kmetski, obrtniški ali delavski hiši

naš koledar.

Teh par vinarjev lahko vsakdo plača! Zato pa dobi tudi dobro čitivo, ki služi njemu in njegovi družini.

Prosimo tedaj vse naše somišljenike ter prijatelje, da se čimpreje naročijo na

„Štajerčev kmetijski koledar“.

Posiljal se bode ali proti naprej-plačilu ali pa po poštnem povzetju.

Obenem opozarjamo naše trgovce in obrtnike na važnost

inzeratov

v našem koledarju. Inzerati se prav po ceni računijo in kdor je lansko leto inzeriral, ta boče gotovo to tudi letos storil.

Vsi na delo

tedaj za naš kmetijski napredni koledar.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Šolski začetek v Ptujju. V Ptujju prične šolsko leto 1908/9 s 16. septembrom 1908. Vse novo vstopivše učence se bode vpisalo dne 15. septembra od 8. do 11. ure v dotični šolski kanciliji. Stariši teh otrok imajo doprinesiti krstni list, spričevalo o stavljnih kozah. Otroci iz tujih šolskih okrožij se vpisujejo v pondelek, 14. sept. 1908 od 8 do 11. ure. Ako se sprejmejo, se ima plačati 12 K šolnine takoj pri blagajni mestnega urada. Dne 16. t. m. ob 8. uri se vrši v mestni cerkvi za vse otroke prva šolska maša.

Šolski začetek v Mariboru. Na mariborskih javnih ljudskih in meščanskih šolah se sprejema učence za l. 1908/09 dne 15. t. m. od 8 do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne. Za tuje ne v mestu domače otroke se ima plačati letno šolnino 16 kron.

Sentrupertski kaplan Anton Penič, ki je doma po njegovih svetih, resničnih besedah pred tem ne Dobrnem na Kr., pred onim iz Cirkelja na Kr., pred tretjim iz Sv. Križa na Kr., pred četrtim iz Peračice na Kr., pred petim iz Kranja na Kr. in tako dalje, si smatra za svojo največjo nalogo naduč. Fr. Zupančič metati polena pod noge kjer in kakor more. S kakimi sredstvi deluje, je pokazala sodnijska obravnava v Laškem trgu dne 14. avgusta t. l. Zazelelo se je kaplana prigospodariti nadučitelju sodnijsko obsodbo, ker mu je predbacival ta pri neki priliki potencirano lažnjivosti. Baje je ponudil sodnji 150 prič, ki naj bi izpričale, da on ni „potencirani lažnjivec.“ Kljubu temu je dokazal nadučitelj po preteku petkratne sodnijske tozadevne obravnave, da je kaplan Anton Penič „potencirano lagal“ ker je tajil besede, katere je govoril pred več nego 300 ljudmi na javnem shodu. Vsled tega je bil naduč. popolnoma oproščen, kaplan pa obsojen v ogromne še narasle stroške. Župnik Anton Mojžiček, kateremu je nadučitelj tudi že dvakrat javno, enkrat v pričo njega predbacival lažnjivost, je bil pametnejši in volil izmed dveh rajši manjšo blamažo ter opustil tožbo radi tega. Tega moža stanejo dosti itak druge tožbe. Se ljubljanskim odvornikom pošilja kar po 80 K naenkrat. Res fine pomočnike pri vzgoji mladine ima učiteljstvo po deželi.

Cerkev in krčma. Že opetovano smo poročali o sramotnem dejstvu, da se pečajo v slovenjgraškemu okraju gotovi duhovniki z gostilniškim obrtom. Katoliški duhovnik — kelner, to je pač preveč. Temu škandalu se je hotelo na ta način odpomoči, da se je koncesijo vzelo na ime mežnarja. V sv. Martinu pri Slovenjgradcu je zahtevalo cerkveno predstojništvo gostilniško koncesijo. Občina je bila samoumevno proti temu. Ali čudom čuda, okrajno glavarstvo je koncesijo dovolilo. Seveda gre pritožba naprej. Dotična hiša je namreč povsem neprimerna za gostilno. Spodaj v hiši je le ena soba, v kateri kraljuje mežnar z množestvilno svojo družino. Pod to sobo je svinjski hlev, poleg sobe pa hlev za govedo. Gostilniška soba bi stala torej v neposredni dotiki s hlevi. Gnojnica bi prijetno dišala v kuhinjo... Sploh pa je vprašanje, ali ima cerkveno predstojništvo kot tako pravico, peljati krčmo. Ali so tisti, ki so prošnjo podpisali, sploh od ordinarijata potrjeni? Resnica je, da je n. p. cerkveni kjučar Prišnik na občinski seji

sam proti koncesiji glasoval. Cerkevna oblast, kje si??? Ali bodejo farji res po gostilnah glaže pomivali...

Novice iz Trbovelj. Piše se nam: V Trbovljah so dne 5. kimoveca t. l. orožniki zaprli upokojenega rudarja Janeza Lenarda, rojenega 1852. l. v sv. Vid pri Grobelnem. Imenovan je kriv oskrumbe in posilstva nečistosti nad 12-letno deklico, kakor tudi nečistosti zoper naravo storjeno na živalih. (kokoših), katero hudo delstvo je tudi sam orožnikom pri aretaciji obstal. Lenard je znani pijančavanju udani človek. — Dne 6. kimoveca t. l. okrog 10 ure ponoči, je nastal prepir med delavci pri predoru ob Savi. (Savestolu) v Trbovljah in sicer: med Janezom Mugerlom, rojen 1875. l. in Italijansko pristojen, in Martinom Pepelnakom; nakar je Mugerle Pepelnaka začel z bikovko pretepavati; ko je jih hotel Franc Povše pomiriti, šel je Mugerle v svoje stanovanje v kovček po okrog 40 cm. dolgi kuhinjski nož in začel proti Polšetu mahati, nakar je Povšetu prizadjal tri težke telesne poškodbe. — Ravno v istem času vnel se je prepir ne daleč od zgoraj imenovanega pretepa, tudi med delavci predora, namreč med štirimi Hrvati, in enim Italianom in sicer: med Ilias Koroba, Štefan Milič, Janez Čutič in Matevž Bajan, dalje z Italianom Avguštinom Grudnom. Omenjeni štirje Hrvatje so Grudna na tla podeli, začeli po njemu hoditi, ga pretepavati, mu pri tem več reber zlomili, in ga težko telesno poškodovali, da je na mestu obležal. Ko je na to takoj prišla orožniška patrolja, našla je le poškodovance, a storilec so od obeh tepežov takoj pobegnili. Po celonočnem marljivem in vestnem iskanju orožniške patrolje, se jih je posrečilo drugo jutro vseh pet storilcev z Marijo Sever, katera je z Mugerlom skupaj živela dobiti. Konečno so orožniki tudi njo aretirali, in vseh šest c. kr. okrajnemu sodišču v Laškem trgu izročili. Poškodovana Povše in Grudna, bila sta na ukaz orožniške patrolje takoj v tukajšnjo rudarsko bolnišnico odposlana. — Ravno istega dne okrog 10. ure po noči je šel na svoje stanovanje v Bevsko pri Trbovljah, Bodimir Peter, 27. letni, samski pri predoru ob Savi (Savestolu) delavec. Kakor je sam izpovedal, da ga je med potjo srečalo šest mu nepoznanih možkih oseb, začnejo ga nekaj z besedami psovati, nakar je eden izmed nepoznanih ustrelil z samokresom proti Bodimiru, in mu iz krogle desno nogo pod kolonom popolnemu prestrelil. Poškodovanec leži v tukajšnji rudarski bolnišnici. Storilec pa tukajšnjo orožništvo brzo in marljivo skuša izslediti.

Proti g. Schütz-u v sv. Trojici lažejo in obrekujejo prvaški listi v zadnjem času prav nesramno. Mož ni ničesar zakrivil. Nasprotno, spravlil je mnogo denarja med ljudi in koristil neprecenljivo celemu okraju. Ali vpogniti se ne da v jarem prvaštva. Fej lažnikom! Mi pa bomo priporočali povesodi izvrstno slatino gosp. Schütza!

Umrl je v Ptujju 78-letni g. F. Wessiag. Bil je splošno znani, napredni in pošteni mož, ki je služil v regimentu Kinsky l. 1848 in 49 ter se bojeval pod Radetzkytom. Zemlja mu bohi lahka!

Letni in živinski sejmi na Štajerskem. (Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski; sejmi, znamenovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, z dvema zvezdicama (***) pomenijo letni in živinski sejmi.) Dne 12. septembra pri Sv. Petru** okr. Gornja Radgona; na Crkvenjaku** okr. Št. Lenart v Slov. gor. Dne 14. septembra v Globokem** okr. Kozje; v Braslovčah** okr. Vrankso; v Vitanju*, okr. Konjica; v Šmarju pri Jelsah**; v Mezirju** okr. Gornji grad; v Loku** okr. Laško; v Petrovčah*, okr. Celje; v Ivnicah**; pri St. Janžu** okr. Slovenji Gradec; v Rušah** okr. Maribor; v Rogatecu**; pri Sv. Ani** okr. Cmurek; v Spodnjem Dravogradu** okr. Slovenji Gradec. Dne 15. septembra v Ormužu (svinjski sejem); v Dobrovi*, okr. Brežice; v Zdolah** okr. Brežice; v Arvežu (sejem z drobnico), v Ljutomeru**. Dne 16. septembra na Ptujju (sejem s konji, govodi in ššetarji). Dne 17. septembra na Bregu pri Ptujju (Svinjski sejem); v Kapelah** okr. Brežice; v Gradcu*. Dne 21. septembra pr. Sv. Juriju** okr. Celje; na Laškem**; v Framu** okr. Maribor; v Lučah** okr. Arvež; na Gornji Polj-

skavi*, okr. Slovenja Bistrica; v Ormužu, v Podsedri** okr. Kozje. Dne 22. septembra v Ormužu (svinjski sejem).

Svinjski sejem v Ptujju dne 9. t. m. je bil dober. Prignalo se je 704 prašičev. Cene so bile prav izvrstne. Prihodnji mesečni živinski in svinjski sejem se vrši dne 16. septembra.

Sušal Listu „Marburger Zeitung“ se piše: Neumornemu delu drž. posl. g. V. Malik se je posrečilo, da je pridobil od poljedelskega ministerstva večjo svoto podpore, s katero se bode napravilo sušilnice za jabolčne tropine. Te jabolčne tropine so izvrstno krmilno sredstvo ne samo za svinje, temveč tudi za govedo. Njih redilna vrednost presega ono krmilne slame in je ednaka redilni vrednosti mrve. Kisle tropine seveda niso rabljive in sploh je tropine težko obdržati in konzervirati. Zato se jabolčne tropine doslej tudi še ni posebno za krmo rabilo. Ureditev in ustanovitev sušilnice za jabolčne tropine se je oddalo zadrgi za porabo sadja v Mariboru in se bodejo dela v najkrajšem času izvršila. Ne ta način se bode odpomagalo letošnjemu pomanjkanju krme vsaj deloma. V drugem oziru obstoji upanje, da se v prihodnjih časih ne bode zavrglo tisoče meterskih centov tega tako vrednega krmilnega sredstva. Polagoma se bodejo tudi kmetje skrbili cene sušilnice. Imenovani poslanec Malik je pač hvalevredno delal za po suši prizadete kmete. Plój pa je spal...

Poštenjak. Delavec Stelzel v Št. Ilju je našel na cesti ovitek z več 100 kronami. Oddal je denar takoj lastniku, ki je dal poštenjaku 30 kron odškodnine.

Požigalec. V Sv. Jakobu sl. gor. je zažgal neki neznan zločinec žitje posestnika Knuplescha. Lepe razmere! Orožnik g. Pur je lopova dobil in zaprl.

Našel je učitelj g. Čech v Ptujju v svojem vrtu pri rigolanju starodavni otroški grob.

Požar. Gorelo je v hlevih bratov Reiser v Pekarjih pri Mariboru. Mariborska požarna bramba je pod poljstvom g. Ratzek ogenj zaдушila. Vendar pa je mnogo krme pogorelo, tako da je škode za 10.000 kron. Prišle so tudi požarne brambe iz Rodvine, Rosvajna in Pobrežja.

Iz Koroškega.

Celovski občinski svet je sklenil, da nakupi tamošnjo tramvaj za 165.000 kron.

Strela udarila je v Stokenboiu v neko smreko, pod katero je bilo 6 ovac. Vse ovce so bile mrtve.

Ustrelil je 20 letni Reiter v Steinfeldu 78 letnega vžitkarja Kischen, to pa ne nalašč, temveč slučajno. Vsekakor naj se mladi ljudje ne igrajo o puškami.

Šolski začetek. Na ljudskih šolah v Celovcu se bodejo vpisovali otroci 13., 14. in 15. septembra od 9. do 12. ure dopoldne. Šolsko leto se otvori 16. septembra z božjo službo.

Najdla je g. Genovefa Edlinger v Raplahu denarnico z 2340 K. Izgubil jo je neki Reinberger. Poštena najditeljica je izročila denar oblast.

Utonila je v Wolfsbergu 6 letna Leopoldina Frühberger. Mrliča še niso našli.

Po svetu.

Velikanska goba. V Št. Vidu pri Ljubljani so našli otroci jedilno gobo, ki je bila 19 centimetrov visoko, zgoraj pa v sredini čez 1 meter široka. Ta je pač redki slučaj.

Črnuh! V Lastebana na italijanski meji so zaprli duhovnika zaradi špijonaže in žaljenja veličanstva.

Morilec dehanta v Vipavi, neki Pangerc, je bil obsojen na vislice. Mož je pa jetičen in ni pričakovati, da bi izvršitev sodbe doživel.

Nabirajte jubilejne marke!

Kakor znano so izdane v proslavo cesarjevega jubileja posebne poštne marke. Mi prosimo, da nam pošljete naši somišljeniki že rabljene te poštne znamke. Za veliko število teh znamk dobimo gotovo svoto denarja, ki se bode porabila v napredne šolske namene. Nabirajte torej jubilejske marke in pošljite jih uredništvu „Štajerca“.

Gospodarske.

Prenovljenje starih malovrednih travnikov.

(Izvirni spis.)

Piše Franc Škerlec pri Veliki Nedelji na Spodnjem Štajerskem.

»Veliko poskusi, kar je dobro, tega se poprimi«, pravi pregovor. Ako pride kaka nova rastlina, ali kaka nova oblika obdelovanja zemlje med naše kmetovalce, pravijo navadno starokopitneži: »To ni nič vredno; kaj takega ni sadil ni sejal, ne delal moj oče in je vendar dobro gospodaril in mastno živel. Tudi jaz se ne poprimem ničesar novega in gotovo ne bodem lakote umrl«. Ko pa naposled vidi, da mu gospodarstvo po stari navadi ne gre od rok, se konečno vendar loti novih iznajdb.

Spominjam se še dobro, kako je bilo, ko se je prinesla trta izabela v naše kraje. Mnogi so grajali to trto, kasneje jim je pa dobro došla. Ko pa se je pritihotapila peronospora v naše evropske vinograde, kako hudo in bogokletno se je tistokrat govorilo o škropljenju z modro-galico. Kako vesela je bila v jeseni trgategv tistih naprednih gospodarjev, ki so pridno škropili svoje gorice.

Prav dobro vam je znano, dragi bralci, koliko zažriženih sovražnikov je imel ameriški trs, ko je pritomal med nas. Poznam gospodarja, ki si je nekoč strgal kolobur z glave, se udaril po prsih in se zapričušil, da na njegovem posestvu ne bude nikoli rastle ameriška podlaga, dokler bo on gospodaril. Skoraj bi me tepel, ko sem mu priločil novi nasad. Letos pa ima tako rodno novo gorico, da lepše ne more biti. Bog mu jo blagoslovi!

Ko se je začelo pred par leti gnojiti z umetnimi gnojili, so tudi starokopitneži vtaknili svoj jezik vmes, češ da je to sleparija, norija, ciganija, umeten gnoj je za vruga i. t. d. Dandanes me pa povprašujejo od blizu in daleč, kako je ravnati z umetnimi gnojili, koliko ga je vzeti in kedaj naj bi gnojili.

Vidimo toraj, da se naši kmetovalci le tedaj poprimejo novega, ako jih sila k temu pritisne. Le malo gospodarjev imamo, ki bi delali tudi z glavno in ne samo z rokami, kakor naši pradedje. Svet gre naprej in kdor ne gre z njim, se pogubi. Najbolj jasno nam to kaže pri vinogradih, pa tudi v sadovnjakih. Koliko ljudi toži sedaj: »O ko bi bil začel pred 8—10 leti saditi; sedaj bi bil na konju!«

Dragi moji! Ravno tako bodo tožili tudi tisti ki ne skrbijo zadosti za svoje — travnike, kateri služijo najbolj v korist in blagostanje naših kmetovalcev, kajti živinoreja je prvi in najvažnejši pogoj kmetijstva; vse druge je večinoma le postranski dobiček. Žalibog pa, da ima izboljšanje travnikov med nami še malo prijateljev. Treba je toraj, da se z večjo vnemo oprimmemo izboljšanja naših malovrednih travnikov. Pri tem se ravnaj po sledečih pravilih:

Po prvi košnji zorji travnik kakih 6 cm globoko, ter na drobno razsekaj zorane brazde.

V začetku meseca septembra obrni to praho kakih 20—24 cm globoko, ter zdrobi zemljo.

Koncem oktobra pa navozj precej na debelo živinskega gnoja (drobno sprhnetega) ter ga takoj podorji kakih 12 cm globoko. Dobro storiš meseca februarja, ako potrosiš — računjeno na en oral — 400 kg tomaževo žlindre in 100 kg 40% kalijeve soli. V drugi polovici meseca marca, ko je že zemlja nekoliko osušena povlači prav drobno, ter posejaj travno seme (Grasmschung), katero plitvo zavlačiš, ali pa z valemkom povaljaš. Posejaj še vmes oves, kateri ti varuje nežne travnik prahov ali stirinja, ki si ga pometel na hlevih, škednjih ali po senjajah. Ako bi storil kaj takega, ti je veliko boljše, da pustiš stari travnik pri miru, kajti s tako naredbo ne koristiš ne sebi, ne svoji živini. Travno seme naroči pri c. kr. kmetijski družbi v Gradcu. Pri naročitvi ti je treba opisati, kakšna zemlja da je, kako si jo pripravil, nje lego, kulturno stanje in koliko da meri. Naroči seme zgodaj t. j. meseca januarja.

Ko bode oves zrastle kakih 20—25 cm visok, pokosi ga in posuši za klajo. Ako bo vreme ugajalo, še kosaš v istem letu prav lepo otavo.

V slučaju pa, ako imaš močvirjen, z mahom obraščen travnik, povlači ga dobro po dolgem in po čez s travniško brano in odstrani mah. Posuši ga z drenžiranjem. (Pri tem te država podpira z 40%). Po prvi košnji zorji travnik kakih 6—8 cm globoko, ter pusti zorano zemljo ležati. Oktobra to praho obrni kakih 24 cm globoko.

V mesecu marcu jo je treba drobno povlačiti. Navozj debelo živinskega gnoja, podorji ga 12 cm globoko in posejaj oves, ali proso. Po žetvi naredi praho, katero obrne meseca oktobra. Kazalo bi ti prav dobro, ako omenjeni oves ali proso v najboljši rasti povaljaš in podorješ, ker s tem zeljo zrahljaš, spraviš pa tudi dušik v zemljo, to velevažno redilno snov. V mesecu marcu navozj na debelo živinskega gnoja, ga podorji in posadi krompir, koruzo ali peso (runo). Ako natrosiš v zimskem času tomaževo žlindro in 40% kalijevo sol po omenjeni množini na en oral, ti bode novi travnik zelo hvaležen.

Na spomlad je zemlja pripravna za novi travnik, ker mah in korenje divje trave je popinilo. Dragi bralci! Morda bodeš rekel: »Ja, to je preveč trpljenja, sitnosti, mišljenja in stroškov«. Gotovo je nekaj za premisliti in delati, ali tolaži te naj misel, da je vsak začetek težek in da pečeni golobi nikjer v usta ne lete.

Kdor toraj besedam ne verjame, kakšne koristi prinesajo novo napravljene travniki, naj se dejansko sam prepriča in naj na malem kosu travnika naredi po-

skušnje. Dragi mi tovariš kmetovalec! Pomni pri vsem tem, da le tisti ki:

»Dober travnik ima — on nekaj velja«.

V Vičancih, 9. avgusta 1908.

Večkrat opažamo, da pujski pijo gnojnice. Vsled tega se primeri, da zbole ali celo poginejo. Vzrok te razvade je navadno ta, da živalicam primanjkuje apna, ki je potrebno za razvijanje kosti. Kdor se peča s svinjerejo, naj ne pozabi, dajati pujskom primerno množino apna, kojega lahko nadomešča tudi z zmletimi kostmi.

Vina, katera ne vsebujejo mnogo alkohola, n. pr. jabolčnik, rada cikajo. Treba jih je, kadar čutimo ta okus, hitro izpiti ali pa uporabiti za jesihi. Ko je cikanje še neznamo, poskušamo lahko odpraviti napako s pastereziranjem. Vino segrejemo na 60° C in ga pustimo pol ure na tej toploti, kisove glivice poginejo, ostane le lahak okus po kuhanji, ki ga pa odpravimo, če vinu prilijemo nekoliko zdravega vina.

Sadjerejci, pozor! Letos imamo zelo mnogo sadja in tudi po vinogradih kaže marsikje zelo lepo. To pa ima za naše gospodarstvo tudi svojo slabo stran. Sadjje je skoro brez vsake vrednosti in tudi za sadjevce se ponujajo zelo nizke cene. In sedaj ne smejo sadjerejci sadja, na katerega so čakali par let, prodati za prazno ceno, skoro pod nič! Svetujem Vam odkritosrčno in nujno, ne preneglite se s prodajo sadja, ampak naredite iz njega mošt (sadjevce, jabolčnik ali toliko, kakor pravite). Pivo se sedaj bojkotira in posebno med delavci se pije sedaj mnogo več vina ko piva. Lahko bo torej prodati sadjevce čist tako, da boste imeli dobiček od tega, ne pa kakor sedaj ko ga morate dati za 12, celo za 8 v liter. Zna se vam tudi zgoditi, da boste sadjevce, ki ga letos »prodote« krčmarju za 8 v l, drugo leto kupovali po 32 v, se celo dražje. Počakajte torej in ne preneglite se. Boljše je, da vtaknete sami dobiček v žep, kakor pa da ga vtakne oni, ki se ni za sadje in s sadjem nič trudil. Sadjevce bo, če bo pivo vedno tako nazadovalo — in to bo skoro gotovo! — postal mnogo razširjen in dobro plačevana pijača. Dobiček pa naj ima ž njim oni, ki se ž njim trudi, ne pa oni, ki ga za malenkosten denar kupi. Se enkrat torej: Ne preneglite se in porabite ugodno priliko.

Kmečki prijatelj.

Splošne opazke k vzreji perutnin. Že pri navadnem perutnarstvu je korist pastnih gnezd zelo velika, ker se na ta način lahko znebimo kokošij, ki samo žro, a nič ne nesejo. Ta korist pa je pri vzornem perutnarstvu še mnogo večja. Tak vzoren perutninar ne bo gledal le na to, da bo njegova perutnina kolikor mogoče dobra, ampak bo tudi delal na to, da se bo vedno bolj zboljšala. To se dela na sledeči način. Jajca od iste — seveda najboljšje — kokoši, ki imajo isto številko, se bodo zadnji dan, ko sedi kokoš na njih, izvalila ali v posebnem gnezdu, ali v posebnih oddelkih, piščanci pa se takoj, ko se izvalijo, označijo z nožnimi obročki iz aluminija, ki imajo številko kokoši, ki je tista jajca znesla, ali pa z obročki, ki si jih naredimo na ta način, da razrežemo cev iz gumija! Tako bomo vedeli, kateri piščanci so od katere kokoši in tako bomo lahko zasledovali ves njihov nadaljni razvoj. Pri tem lahko zopet spoznamo nesposobne živali in jih odstranimo. Drugo važno vprašanje pa je, kako daleč smemo iti z enostransko smotreno vzrejo. Kakor smo že na tem mestu večkrat obravnavali, imamo pri rejji perutnine lahko tri cilje pred očmi: Ali redimo perutnino na meso, ali na jajca ali pa na oboje. Iz tega stališča dobimo sledeča, teoretično in tudi praktično neovrgljiva pravila:

1. Enostransko razvijanje posameznih lastnosti gre vedno na škodo drugih, bistvenih sposobnosti; če hočemo narediti iz kokošij dobre nesice, bodo dobile slabše meso in tudi oblika telesa se jim bo spremenila. Če hočemo imeti zelo mesnate kokoši, bodo malo nesle, zoper vsako nezgodo bodd zelo občutljive in vedno manj bodo rodovitne.

2. Zmožnost, znesti zelo mnogo jajec, je individualna in se pri vseh pasmah z vzorno vzrejo lahko zviša, da doseže vrhunec, najprej seveda pri dobrih pasmah nesicah in pri dvojni kuri (oni, ki jo redimo na jajca in meso).

3. Na drugi straži je mogoče, iz izrazitih nesic (italijanskih, Minorcka) vzrediti v doglednem času čisto mestno kokoš.

4. Povprečno število jajec, ki ga hočemo brez preje doseči, je seveda pri raznih pasmah in raznih, z gore razloženih vzrejnih ciljih različno. Pri težkih mesnih pasmah se bomo zadovoljili že z 90 do 100 jajci na leto, pri srednje težkih, tudi zelo finih mesnih kokoših s 110 do 120 jajci; dvojnja kokoš, ki mora zadovoljevati perutninarja glede mesa in tudi glede števila jajec nam bo dala na leto 120 do 140 jajec, nesica pa, pri kateri ne pričakujemo dobrega mesa, nam mora na leto dati najmanj 160 jajec.

Armin Arbeiter.

Vsako bodi član tiskovnega društva „Štajerca“.

Kdo še ni naročil „Štajerčev“ **Kmetijski koledar?**

Loterijske številke.

Gradec, dne 5. septembra: 27, 55, 41, 80, 81.
Trst, dne 29. avgusta: 9, 82, 76, 35, 61.

Štartinke sode rogos

proda
g. Josef Ornič v Ptuju. 645

1 učenca 647
za manufakturno trgovino in **1 dekle,**

ki se da rabiti tudi v prodajalni, ter razume i nemško, sprejme P. Stross, Ptnj, Färbergasse.

Sode, 648
nove in že rabljene odda po ceni g. Konrad Lorber jr., Unter-Drauburg.

1 kolarski učenc in 2 pivovarnarska učenca 649

iz dobrih družin, se takoj sprejmejo. Vpraša se pri kmetijski zadruzi (Landwirtschafts-Genossenschaft) v Velikovu.

Iščem službo 639
v večji hiši kot hišni paznik. Ponudbe se pošljejo na upravnistvo „Štajerca“.

Pohištva!
v veliki zalogi, kakor tudi matrace, ldivani, otroče postelje, postelje vloge, padzglavnice itd. itd. po najnižji ceni, tudi na obroke, priporoča P. Srebrer v Mariboru, Tegetthofova cesta 23. 642

Sodi,
izvrstni (weingrün), velikost 500 do 700 litrov se prodajo za 8 vinarjev per liter pri Gedliczka v Ormužu. 643

Pekovski učenc
se sprejme; naj bode krepek, pogoj so dobri, tudi obleka; kdor ima veselje do pekarje, naj se oglasi pri Ferdinand Bratuša, pekovski mojster v Slov. Bistrici. 644

Pekovski učenc 640
se takoj sprejme. Plača 1 K na teden. Pekarija Antea Gotthardt, Gradec, Leadpl. 25.

Klosterneuburške mostne tehtnice 637
od 80 vin. naprej se dobivajo pri J. Gspalnik, zlatar in optik v Ptuju.

Prodajam hišo

št. 43 v Lavamündu (Koroško) na izvrstnem prostoru z lepim velikim vrtom za zelen avo. sadonosnikom s 35 visokimi debeli in 30 plitjavimi sadnimi dre esi, vse najplemenitejše sadje, 4 orali zemljišča s fundusom, p mali ceni 8.000 K. Za vsako pridažno primerno. Dopise na J. Russ, Lavamünd. Vpeljana je električna razsvetljava. 619

Harmonika na veter

Novost! Krasna godba!

Ta instrument se napravi na vrtno hišico, stange drevje, hiše itd. in dajo njegovi glasovi in akordi že pri najmanjšem vetru res prijetni umetniški užitek. Ta harmonika na veter je 28 cm dolga in košta komad samo K 3.— samo Pošlje po povzetju c. in k. dvorni liferant

HANNs KONRAD
raspoloževalna hiša v Brúxv št. 1368 Češko. Zahtevatelj zastoj in franco cenik z nad 3.000 podobami. 578

Viničar

z 3 do 4 delavskimi močmi. se sprejme. Praša naj se pri g. M. Jasilofe, Fram (Frauheim) 632

V najem

se da malo kmetško posestvo, zelo dobro z lepim sadonosnikom in vrtom za zelenjavo. Vpraša se in upravi „Štajerca“.

Kreпки pekovski učenc

se sprejme proti tedenski plači 1. leto 2 K, 2. leto 4 K in 3. leto 6 K na teden pri Th. Losinček, pekovski mojster pri dravskem mostu v Ptuju. 639

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simon a Kimeletra** v Sjubljani Kolovbarske ulice 20. Vzhajovrstna Pojasnila daje se brez plačila

Delavce

išče veliko stavbinsko podjetje v Spittal-u na Dravi. Zasluzek K 3:70 do K 4:— na dan. Partije z najmanj 15 mož dobijo prosto vožnjo. Naznanila sprejema gosp. inženjer Zdrahal v Spittal-u na Dravi. 641

Iščete se

dve viničarski družini,

vsaka s 5 do 6 dela zmožnimi osebami za Mariborsko okolico (Pickern). Več se izve pri gosp. Gustav Scherbaum v Mariboru.

!!Puške!!

Lancaster od K 26—, flobert-puške od K 8-50, pištole od K 1-50, samokresi od 5—, Popraviljanje po ceni. 587

Genik s slikami franko.

F. Dušek, Opočno
št. 104 na državni železnici, Češko.

Novost! **Genik franko.** Novost!
Železna patent. Roskopf-ura

5 kron.

Jamstvo 3 leta ali pa denar nazaj!

Do danes se je dobila za 5 kron le prav navadna ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posočilo narediti za 5 kron uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, in a kazalnik iz emajla, kaže natant, na minuto, okrov iz pravega nixlja, in se odpre. S ebru ure 7 kron, z dvojnimi okrovom 10 K. Zahtevajte cenik zastoj.

A. KIFFMANN

tovarna ur, zaloga, izvoz zlatnine in srebrnine 512
v MARIBORU P. I.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posočilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje pralaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom
Peter Jurišič 579
lekarnar v Pakracu št. 200 v Slavoniji.

Gospodar (Wirtschaftler)

ki se razume tudi na ureditev gozdov, se takoj sprejme. Prosilci, ki so ledični in znajo pisati ter citati, naj svoje prošnje z zahtevo plače pri prosti štaciji pošljejo na naslov: „Frau Andr. Suppanz'sche Gutsverwaltung, Mahrenberg“.

Iščejo se:

Strojevodja

kateri je tudi ob enem izvežban kovač, potem **dva cirkularista,** dva hiapca k konjem in več delavcev na skladišču parne žage Koprivnik proti dobrem plačilu. Več se izve pri gosp. Dom. Lušinu v Ljubljani, Jenkove ulice 18, ali pa pri oskrbniku A. Smech-u v Koprivniku pri Kočevju. 624

Edina prodaja

premoga

(Kalkgruber Glanzkohle

in Bärnbacher Braunkohle)

pri gosp. 634

Sigmund Uray v Köflachu.

Štev. 40.790
II. 5.565

RAZGLAS.

Iz deželnih sadnodrevesnih šol v Gleisdorfu, Brucku na Muri in Celju se oddajo štajerskim posestnikom v jeseni 1908 odnosno v spomladni 1909 v naslednem označena jaboljčna in hruškina drevesa okroglo skupaj 68.518 komadov.

Od tega se oddajo tri četrtine po znižani ceni 70 vin. za komad kmetskimi posestnikom in ena četrtina ne kmetskimi posestnikom po tržni ceni 1 krone 20 vin. za komad razven zavoja in vozine k železnici.

Naročila sprejema deželni odbor in imajo v gotovem slučaju obsegati potrdilo občinskega urada, da je dotični kmetski posestnik v občini. Ako se potrebuje drevesa za jesensko sajenje l. 1908, naj se to v prošnji izrecno omeni in se mora zgoditi naročilo do 15. oktobra 1908. Prošnje se bodo, dokler je še drevoja dovolj, ravno tako za jesensko kakor za spomladno sajenje takoj po objavi tega razglašja sprejemale in po času njih dohajanja rešile. — Več kot 120 komadov se enemu posestniku ne odda. Posestnik se tudi zaveže, da nasadi dobljeno drevje na lastni svoji zemlji.

Drevesa se oddajo le proti gotovemu plačilu. Ako je ena ali druga vrsta že oddana, dalo se boče kot nadomestilo drugo ednako vredno vrsto; naročitelju stoji pristo, je-li jo hoče vzeti ali ne.

Ako se na to nadomestno vrsto ne reflektira, se mora to takoj naznaniti.

Drevesa naj naročitelj, ako je to le mogoče, sam prevzame ali pa, ako se jih pošlje po železnici, takoj po dohodu ogleda.

Pritožbe naj se takoj vodstvu drevesne šole vpošlje. Na poznejše pritožbe se ne bode oziralo.

Seznamek

sadnih dreves, ki se oddajo v sadni dobi 1908/9 iz deželnih sadnodrevesnih šol.

Št.	I. Vrste jaboljk:	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		Visoko deblo	Na pol visoko deblo	prilji-kavo drevesje	Visoko deblo	Na pol visoko deblo	prilji-kavo drevesje	Visoko deblo	Na pol visoko deblo	prilji-kavo drevesje
1	Mašanski štajerski	4540	285	—	700	—	—	1840	1312	—
2	Bohnapfel veliki reinski	3535	210	—	2800	—	—	2590	950	—
3	Grayensteinec	65	5	47	1500	—	100	—	—	—
4	Charlamovsky	140	80	40	800	—	120	470	125	112
5	Kardinal flaumani	415	55	15	1500	—	230	750	319	—
6	Astrachan beli	25	10	—	180	—	100	90	10	52
7	Baumanova reineta	1120	20	35	100	—	—	500	680	70
8	Ribstons-Pepping	45	10	15	1200	80	100	650	429	—
9	Ananas-Reinette	95	80	170	—	—	—	236	450	155
10	Kanada-Reinette	635	60	445	—	—	—	1417	1153	108
11	Damason-Reinette	230	40	11	—	—	—	630	1554	—
12	Cox Orangen-Reinette	30	—	—	—	—	—	87	—	—
13	Bellefeur rumeni	295	55	173	—	—	—	842	140	180
14	Prestolonaslednik Rudolf	370	35	10	—	—	—	—	—	—
15	London-Pepping	285	55	180	—	—	—	181	185	102
16	Schöner od Boskoppa	135	—	—	—	—	—	58	—	—
17	Haglor Grab	80	195	—	230	20	—	—	50	—
18	Lesno jaboljko rudeči pisano	625	40	—	1100	—	—	—	—	—
19	Huberjev mošno jaboljko	1330	115	—	—	—	—	960	—	—
20	Champagner-Reinette	—	—	—	—	—	—	40	108	—
21	Lichtenwalder voščeno jaboljko	—	—	—	—	—	—	987	100	—
22	Danziger jaboljko	—	—	—	550	20	130	—	—	—
23	Plemenito jaboljko, rumeno	—	—	—	1000	20	110	—	—	—
24	Parmene, zlata	—	—	—	900	300	100	—	—	—
25	Landsberška-Reinette	—	—	—	1200	200	20	—	—	—
26	Poletna-Reinette, rumena	—	—	—	550	—	—	—	—	—
27	Jaboljka »Prinz«	—	—	—	650	25	—	—	—	—
28	Kalvill jesenski, rudeči	—	—	—	110	—	—	—	—	—
II. Vrste hrušk:										
1	Diels-putrasta hruška	250	55	225	600	—	120	79	87	534
2	Forellen-hruška	145	25	15	—	—	—	—	—	56
3	Dobra Louise iz Avranches	90	25	100	800	—	350	38	42	369
4	Hardenponts zimska, putrasta	155	20	—	—	—	—	163	74	10
5	Josefine od Mecheln	50	10	—	—	—	—	—	—	—
6	Liegels putrasta hruška	130	25	35	—	—	—	—	—	—
7	Olivier de Serres	80	—	60	—	—	—	—	—	413
8	Pastoren-hruška	50	15	80	—	—	—	—	—	—
9	Salcburgerica	90	5	—	—	—	—	—	—	—
10	Sterkmannova putrasta hruška	95	10	—	—	—	—	—	—	—
11	Zimska dehantska hruška	195	20	75	—	—	—	—	—	—
12	Weilerjeva mošna hruška	210	80	—	2500	—	—	1310	—	—
13	Jelenovka	85	25	—	570	—	—	—	—	—
14	Boscoss flašnata hruška	—	—	—	550	—	50	183	45	473
15	Pastorska hruška	—	—	—	800	—	140	205	40	107
16	Williams »Christenbirn«	—	—	—	30	—	60	—	—	—
17	Salcburgerica	—	—	—	425	—	160	—	—	151
18	Rummelter-hruška	—	—	—	—	—	—	250	—	—
19	Tepka	—	—	—	—	—	—	176	—	—
20	Koroška mošna hruška	—	—	—	—	—	—	125	—	—
Skupaj		15620	1665	1731	21345	665	1890	14857	7853	2892

Gradeč, 27. avgusta 1908.

Od štaj. deželnega odbora.

Pri zgradbi kmetijske šole v Sv. Jurju na južni železnici se takoj

zidarji

sprejmejo. Več se izve tam.

Prilična prodaja!

Prodam svoj **umetni mlin**, zvezan z žago za dile in kovačnico, zelo krepka vodna moč na reki Lavbudske (Lavantfluss), 15 minut od železnice. Nadalje drugo posestvo na istem potoku, kjer je dobiti istotako krepka vodna moč. Nadalje gospodarsko posestvo, 3 minute od železnice, 50 oralov zemlje z stavbiščem za kolidvorsko restavracijo. Vse z »fundus instructus«, tudi vsako posestvo samo. Vpraša se pod »Gute Existenz«, poste restante, Lavamünd, Koroško. 452

V Mariboru, Pffarhofgasse hšt. 7 (blizu glavne pošte) ustanovil se je

koncesijovani urad

za navodila in pojasnila v vojaških zadevah, posebno pa glede oproščanja (frajenje) vojaške službe. 621

V ptujem mestnem soparnem kopališču

se dobijo odsihmal kopele s hlapienom po sledenih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 376

Vodstvo ptujkega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Dobre harmonike K 4-80

50.000 kemadov prodanih.

Brez colninskih izdatkov! Garancija.

Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Siev. 300¹/₄, 10 lastnov, 2 registra 23 glasov, velikost 24x12 cm. K 4 80
Siev. 657¹/₄, 10 lastnov, 1 register 28 glas., velikost 30x15 cm. K 5 20
Siev. 656¹/₄, 10 last., 2 registra 28 glas., velikost 30x15 cm. K 5 40
Siev. 305¹/₄, 10 last., 2 registra 50 glas., velikost 24x12 cm. K 6 20
Siev. 663¹/₄, 10 last., 2 registra 50 glas., velikost 31x15 cm. K 8 -
Siev. 306¹/₄, 10 lastnov, 2 registra, 50 glasov, velikost 31x15¹/₂ cm. K 8 50
Siev. 307¹/₄, 10 lastnov, 3 registre, 70 glasov, velikost 31x15¹/₂ cm. K 9 50

Sola za samek za vsako harmoniko zastoj.

Poslje po povzetju e. in kr. dvorni liferant

Hanns Konrad razposiljevalna hiša Brůx št. 1364 (Česko.)
Glavni katalog z nad 3000 podobami na zahtero vsakomur 592
zastoj in franko.

Jos. Kasimi

trgovina z mešanim blagom

nasproti W. Sirk's Wn. in filijalka nasproti minoren cerkve preje O. Gossner

PTUJU

priporoča svojo bogato zalogo v špecijskem, rijsalnem, barvnem, galanterijskem, kratkem reznem blagu, 30% Jesihovo kislino, laško, bučno in namizno olje, vse vrste moke, kave, čaja.

Novost!!

Podagrini kopeljna sol

Lulus ter klajno apno (Futterkalk) za vžganje v steklenicah ter vse drugo pri najboljši najcenejši postrežbi.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Pakraške želodčne

GESUNDHEIT DEM KRANKEN, STÄRKE DEM SCHWACHEN.

kapljice

Staro slovit, izvrstno delujoče sredstvo boleznih v želodcu črevih, — osobito priporočajo — pri prtlju in nerednem vajanju — pehanju, kongestiji — pomankanju teka, krčih itd. Nedoseženo sredstvo zdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vspeh siguren. Cena je 12 steklenic (1 dvanajstojica) 5 K franko na vsako pošto po povzetju ali če se pošlje denar na prej. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, se naroča naravnost od:

P. Jurišiča,

lekarnarja v Pakracu št. 200 (Slavonija)

678

Red Star Line Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelfijo. — Dobra hrana. — Izborna oprema na ladji. — Nizke vožne cene

103 pojasnila daje

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaj

ali

Franc Dolenc, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41.

Vzdržanje zdravega

želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamašja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zelenjav pripravljeno, apett in prebavljenju, pospešuje sredstvo, ki odstrani znane posledice nezmernosti, nepačne dijetne, prehlajenje, zamašje, sestava preobilne kisline n. p. „Sodbrennen“, napenjanje itd. in krčne bolezine odstrani in zmanjša dr. Rosa balsam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo postavno deponirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka

B. FRAGNER, e. kr. dvorni liferant

„zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinegasse 203 kot Nerudcasse.

Poštna pošiljatev vsak dan.

I cela steklenica 2 K, 1/4 stekl. 1 K. Po pošti proti naprej pošiljavi K 1-50 se 1 malo steklenico, K 2-80 pa 1 veliko steklenico, K 4-70 2 veliki, K 8-4 velike, K 22-14 velikih steklenic franko vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v apotekah avstrijskih.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klanice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakomu v porabo.

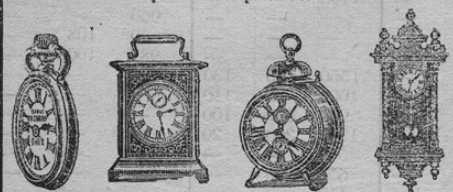
Vsakomu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 58

Doseženo je

da pride vsakdo za malo denarja do dobro idote ure, ako je kupi pri meni.

Zahtevalje

zato pred nakupom moj bogato ilustrovani glavni cenik s 3000 podobami, katerega vam pošljemo takoj za zastonj in poštine prosto.

Nikel-ura K 3-50
Roskopf-ura K 4-
Švicarska ura 5-
Srebrna remen-toar K 8-40
Srebrna Roskopf K 11-
Ura za stali z budilnico K 7-20
z slagwerkom in budilnico K 9-80
sgodbo (2 komada K 12 80.)
Konkurencina budilnica K 2-90, sveti po noči K 2-30, budilnica z dvojnimi zvoncem K 3-80, sveti po noči K 4-20.
Fendeljka K 8-50 z budilnico K 12-20, z slagwerkom na pol in celo uro brez budilnice K 10-50, gre 14 dni K 14-60.

Največja izbira v mojem glavnem ceniku.

Direktna razposiljatev vsakemu zasebnemu kupcu.

Za vsako uro 3 leta pismene garancije.

Ni rizika. Izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Prva fabrika ur v Brtux

HANNS KONRAD,

e. in kr. dvorni liferant Brtux 1363 (Česko.) 591

Same pravi je le

Thierry-balzam

z zeleno nuno kot znamko. Najmanj se pošlje 12/2 ali 6/1 ali patent potna družinska steklenica K 5-.- Zabojo zastoj.

Thierry centifolij-mazilo

Najmanj se pošlje 2 doze K 3-60. Zabojo zastoj. Povsodi priznana kot najboljša domača sredstva proti bolečinam, pečenje v želodcu, krču, kašlju, hripavosti, vnetju, ranami itd. — Naslov za naročbe in denar:

T. Thierry, apoteka k angelj-varubju v Pregradi pri Rogatcu.

Zalogo v največih apotekah. 237

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

Fabrika kmetskih in vinogradniških mašin

Jos. Dangel's nasled. v Gleisdorfu

(Štajersko)

priporoča najnovejše vitale mlatilne stroje, stroje za rezanje krme, šrot-mline, za rezanje repe, rebler za koruzo, sesalnice za gnojnico, trijerje, stroje za mah, grablje za mrvo, ročne grablje (Handschelep- und Pferdeheurechen) za mrvo obračati, stroj za košnjo trave in žitja, najnovejše gleisdorfske sadne mline v kamenitih valčkih zacinane, hidravlične preše, preše za sadje in vino. (Orig. Oberdruck Differenzial Hebelpresswerke) patent „Duchscher“, dajo največ tekočine, se dobijo le pri meni. Angleške nože (Gusstahl), rezervne dele, prodaja mašin na čas in garancijo. — Cenik zastoj in franko. 493

Varstvena marka „Anker“
Liniment Caspici comp.
nedomestilo za
anker-pain-expeller
je znano kot odpeljejoče, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehlajenju itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 1-40 in K 2-.- Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatljah z našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.
Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“
v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov.
Razpošilja se vsak dan.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnih od 8-12 ura.

Občenje z avst. ogerske banke.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakorčnega posla z avst. ogersk. banke.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Tiskal: W. Blanke v Ptuj.